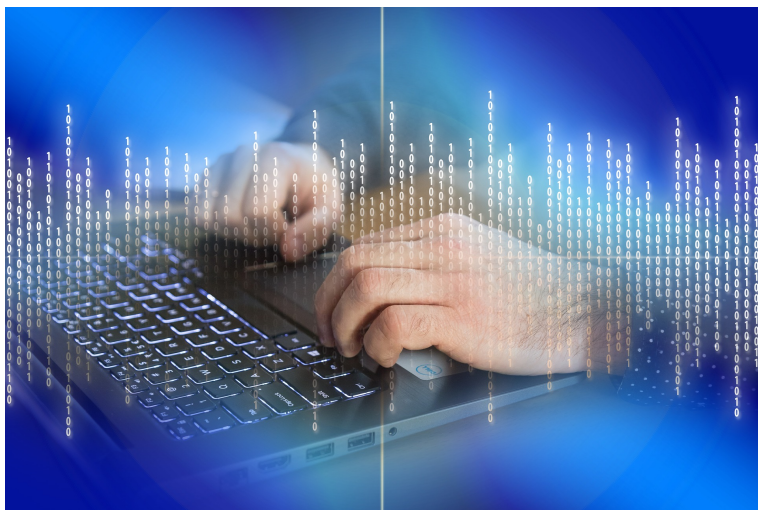

RETROSPECTIVĂ 2020 | De la somajul tehnic la “kurzarbeit”, Ministerul Muncii a derulat masurile de sprijin al salariatilor si angajatorilor în pandemie

Cele mai importante trei masuri de sprijin al angajatilor si a angajatorilor în contextul pandemiei în acest an au fost acordarea indemnizatiei de somaj tehnic pentru lucatorii cu contracte de munca suspendate în perioada starii de urgenta, subventionarea a 41,5% din salariile angajatilor cu contracte de munca reactivate si subventionarea unei parti a salariilor angajatilor carora patronii le-au scurtat programul de munca din cauza pandemiei. Toate cele trei masuri de sprijin pentru angajatori si salariați în contextul pandemiei au fost implementate în 2020 prin institutiile Ministerului Muncii si Protectiei Sociale (MMPS).

Șomajul tehnic si contractele de munca suspendate

Prima masura de sprijin a salariatilor si angajatorilor a fost acordarea indemnizatiei de somaj tehnic pentru salariatii carora angajatorii le-au suspendat contractul de munca în urma intrarii în vigoare a starii de urgenta, începând cu 16 martie. Nivelul indemnizatiei a fost stabilit la 75% din salariul de baza din contract, cu un maxim de 75% din câștigul salarial mediu brut pe economie pentru anul în curs.

Cum indemnizatia pentru somaj tehnic a fost suportata din bugetul asigurarilor pentru somaj, Agentia Nationala pentru Ocuparea Fortei de Munca (ANOFM) a fost cea care a facut platile catre angajatori. Starea de urgenta a expirat pe 15 mai, iar pâna la acea data, ANOFM platise 1,38 de miliarde de lei pentru indemnizatii de somaj tehnic, pentru 1.118.865 de salariați trimisi în somaj tehnic de 129.149 de angajatori care au remis cereri catre ANOFM.

În decembrie, Guvernul a prelungit pâna la 30 iunie 2021 posibilitatea de acordare a indemnizatiei de somaj tehnic pentru domeniile restrictionate de autoritati, potrivit Ministerului Muncii.

La finalul lunii martie, ministrul Muncii si Protectiei Sociale, Violeta Alexandru, anunta ca 400.000 de contracte de munca fusesera suspendate de la debutul starii de urgenta. La doar o saptamâna, numarul contractelor suspendate depasea un milion. Ulterior, în luna mai, numarul contractelor de munca suspendate cobora constant, dar crestea numarul contractelor de munca încetate de la declararea starii de urgenta, pentru a atinge aproape 430.000 la finalul lunii mai.

Masura "41,5% din salariu subventionat" completeaza somajul tehnic

Guvernul a completat, de la începutul lunii iunie, masura somajului tehnic cu masura subventionarii a 41,5% din

salariile angajatilor carora patronii le-au reactivat contractele de munca suspendate anterior în perioada starii de urgenta. Astfel, angajatii care au beneficiat de somaj tehnic în contextul pandemiei si carora le-au fost mentinute raporturile de munca ulterior reluarii activitatii de catre angajatori au beneficiat, pentru o perioada de trei luni, prin intermediul angajatorului, de plata a 41,5% din salariul de baza corespunzator locului de munca ocupat, dar nu mai mult de 41,5% din câstigul salarial mediu brut, potrivit reglementarilor Guvernului publicate de Ministerul Muncii pe 29 mai.

Pentru a beneficia de aceasta masura, angajatorii aveau obligatia de a mentine raporturile de munca ale salariatilor pâna la 31 decembrie 2020, cu exceptia lucratorilor sezonieri si a situatiei în care încetarea contractului individual de munca intervine din motive neimputabile angajatorului. De asemenea, masura s-a aplicat doar în cazul angajatilor care au avut o durata a suspendarii contractului individual de munca de minimum 15 zile în perioada starii de urgenta sau de alerta.

"Kurzarbeit": Când patronii reduc programul angajatilor, Guvernul subventioneaza salariile

La începutul lunii august, Ministerul Muncii prezenta cea de-a treia masura de sprijinire a angajatorilor si a salariatilor, cea privind "munca flexibila", sau "kurzarbeit", care prevedea subventionarea salariilor angajatilor carora angajatorii le reduc programul de munca în urma scaderii comenzilor înregistrate de companie.

Masura adoptata de Guvern, si care putea fi aplicata ori de câte ori se instituie stare de urgenta/alerta/asediu, este sprijinul acordat de stat sub forma unei scheme de finantare temporara a salariatilor care vor avea program redus de munca. Astfel, angajatorul putea reduce, în aceasta perioada, timpul de munca al salariatilor, cu cel mult 50% din durata prevazuta în contractul individual de munca, cu repartizarea corespunzatoare a programului de lucru si cu reducerea corespunzatoare a salariului. Pentru aceasta perioada, alaturi de salariul cuvenit orelor muncite, salariatii beneficiaza de o indemnizatie de 75% din diferenta dintre salariul de baza brut prevazut initial în contractul individual de munca si salariul de baza brut aferent orelor de munca efectiv prestate ca urmare a reducerii timpului de munca", mentiona în august MMPS într-un comunicat.

Sumele respective se platesc de catre angajator si se deconteaza ulterior de Agentia Nationala pentru Ocuparea Fortei de Munca din bugetul asigurarilor de somaj, potrivit reglementarilor Guvernului.

Reducerea timpului de munca se stabileste prin decizia angajatorului, pentru o perioada de cel putin 5 de zile lucratoare consecutive, acesta având obligatia sa stabileasca programul de munca pentru întreaga luna. Reducerea timpului de munca se putea aplica si în cazul programului de munca în ture, precum si în cazul programului de munca inegal.

Ulterior, la începutul lunii decembrie, Guvernul a modificat prevederile privind "munca flexibila", astfel încât angajatorii vor putea solicita aceasta indemnizatie chiar daca reduc timpul de munca al salariatilor cu 80% din durata prevazuta în contractul de munca, potrivit MMPS.

Alte modificari adoptate în decembrie prevad ca cele 5 zile în care reducerea timpului de munca este obligatorie nu mai trebuie sa fie consecutive, iar interdictia de angajare sau subcontractare pentru activitati similare supuse reducerii timpului de munca se va aplica strict la nivelul locurilor de munca afectate de aceasta masura si nu la nivelul angajatorului în ansamblul sau.

Ulterior, Ministerul Muncii a anuntat ca Guvernul a prelungit pâna la 30 iunie 2021 acordarea indemnizatiei pentru reducerea timpului de munca al angajatilor, potrivit Ministerului Muncii.

Dificultati pe final de an în derularea platilor la Kurzarbeit

În luna decembrie, pe de o parte antreprenorii se plâneau ca nu au primit banii la cererile depuse în acest program, iar pe de alta parte autoritățile susțineau ca patronii nu depun cererile completate corect.

Unul dintre reprezentanții patronatelor din industria turistică, Dragos Anastasiu, declara la începutul lunii decembrie ca nicio firmă din domeniul HoReCa nu și-a primit banii pentru programul de muncă flexibilă, deși angajatorii au făcut cereri de decont pentru lunile septembrie și octombrie.

"Din punct de vedere al decontării, îmi pare rău să vă anunț, că eu nu știu - și am dat pe toate canalele noastre - nicio firmă care să fi primit banii pe 'kurzarbeit' până în momentul de față. Poate că voi aveți alte informații și îmi cer scuze dacă lansez vreo informație semi-adeverată, dar tot ce înseamnă HoReCa vă garantez că nu a primit banii, pentru că acolo sunt eu conectat, deși s-au făcut cereri referitoare la luna septembrie, la luna octombrie. La 10 zile trebuia ca banii să fie acolo. Prima idee a fost că n-a fost rectificare bugetară, între timp s-a făcut rectificare bugetară, nu știu de ce plățile nu sunt făcute, cert este că angajatorii au făcut aceste plăți și nu au fost decontate până în acest moment. Mă refer în mod special la industriile profund afectate, cum ar fi ospitalitate, evenimente, cultură, sport și așa mai departe. Din punctul acesta de vedere, apelul nostru către guvernanti este să dea drumul la bani", a afirmat Dragos Anastasiu, care este și purtătorul de cuvânt al Alianței pentru Turism.

De cealaltă parte, ministrul Muncii anunță că cererile depuse de angajatori la AJOFM-uri pentru decontarea plăților după reducerea programului de muncă al salariaților sunt incomplete sau completate incorect.

"Cea mai mare provocare în acest moment este plata măsurii de program flexibil, în limbaj popular 'kurzarbeit': pe fondul unei stări de oboseală, spre deosebire de ITM-uri, care au intervenit punctual într-o anumită perioadă, AJOFM-urile și AJPIS-urile chiar au făcut în această perioadă un efort peste ceea ce erau obișnuiți înainte de pandemie și se confruntă acum cu provocarea legată de faptul că unele cereri ale angajatorilor pentru muncă flexibilă nu sunt complete, nu sunt corecte - am comunicat mai devreme mediului de afaceri - sunt depuse peste termenul legal, sunt depuse incomplet, fără dovada plății obligațiilor către stat, așa cum cadrul legal cere să verificăm", a afirmat Violeta Alexandru.

Ministrul Muncii a apreciat că rata de respingere a cererilor de decontare pentru 'kurzarbeit' risca să fie ridicată.

"O să iesim la lumină și aici, plățile merg în continuare, dar rata de respingere risca să fie mare în lipsa unui dialog activ pe care l-am cerut AJOFM-urilor cu mediul de afaceri. Și aici intervine și un grad de oboseală, suntem totuși de 8 luni de zile într-un ritm accelerat de plăți, iar acum, prin faptul că aceste cereri nu sunt corespunzător depuse într-o bună parte din cazuri, între AJOFM și mediul de afaceri intervine un dialog în care AJOFM-urile insistă pentru completarea documentelor, iar această comunicare durează, dar o să o depășim împreună", a menționat Violeta Alexandru.

Ministrul Muncii a subliniat că indemnizația pentru programul de muncă flexibilă se acordă sub formă de decont, după ce angajatorii plătesc salariile și își achită contribuțiile.

"Guvernul, în tot ceea ce a făcut în acest an, a tras tare că angajatorii să nu-și piardă angajații, să nu le întrerupă contractele de muncă. Dacă la început am acoperit plățile pentru somaj tehnic pentru toate domeniile, acum rămânându-ne doar câteva, prioritatea în această perioadă este plata acestei măsuri legate de programul flexibil, o măsură în cadrul căreia angajatorii trebuie să plătească (salariile integral, n.r.) și să-și achite și contribuțiile și abia după aceea vin la AJOFM-uri pentru decontare, spre deosebire de somajul tehnic, unde plata s-a făcut în alt sistem, adică direct pe baza cererii", a precizat Violeta Alexandru.

Pensiile au crescut cu 14%, "atât cât a putut bugetul să acopere"

La începutul lunii septembrie, Guvernul anunță creșterea pensiilor cu 14%, deși legislația adoptată anterior de

Parlament prevedea o crestere cu 40%. Ministrul Muncii, Violeta Alexandru, explica atunci acest procent prin faptul ca bugetul statului nu putea suporta o majorare mai mare.

"Decizia pe care Guvernul Orban a luat-o de crestere cu 14% a punctului de pensie este o decizie luata pe fundamentarea bugetara actuala prezentata de Ministerul Finantelor, nu este o decizie luata din niciun alt motiv decât acela de ce poate bugetul sa acopere în acest moment, sa sustina dupa o perioada extrem de grea, în care locuri de munca au fost puse în pericol si le-am salvat prin programe de sprijin oferite imediat tuturor celor care s-au confruntat cu aceste situatii(...) Nu este o decizie pe care am luat-o pentru ca nu înțelegem nevoia de crestere, am luat-o în raport cu ce poate sustine bugetul în acest moment", a afirmat atunci ministrul Muncii.

Românii își pot cumpara vechime în munca

Pe de alta parte, Ministerul Muncii a anuntat, în septembrie, ca Guvernul a reglementat printr-o ordonanta de urgenta legislatia privind sistemul public de pensii astfel încât persoanele care nu au calitatea de pensionar si care vor sa își completeze stagiul de cotizare pentru dreptul de pensie vor putea sa plateasca retroactiv contributia la sistemul public de pensii.

"Cetatenii români din tara sau din strainatate, care nu au fost pensionari, si care nu au fost asigurati în anumite perioade, vor putea încheia, pâna la 31 august 2021, un contract de asigurare prin care își pot plati retroactiv contributia de asigurari sociale pentru perioade de cel mult 6 ani anteriori lunii încheierii contractului", potrivit comunicatului MMPS.

Ministerul Muncii si Protectiei Sociale noteaza ca decizia luata de Guvern da posibilitatea obtinerii dreptului la pensie persoanelor care, desi au vârsta de pensionare, nu au stagiul minim de cotizare pentru a obtine o pensie pentru limita de vârsta.

Persoanele care solicita achizitionarea de vechime în munca trebuie sa nu fi realizat, în perioadele pentru care solicita plata retroactiva, stagiul de cotizare sau asimilat acestuia în sistemul public de pensii din România sau în sisteme neintegrate acestuia, ori în alte state membre ale Uniunii Europene sau cu care România are acorduri de securitate sociala, se precizeaza în comunicat.

Contractul de asigurare sociala se încheie între persoana interesata sau, dupa caz, tutorele, curatorul ori mandatarul acesteia, desemnat prin procura speciala, si casa teritoriala de pensii competenta, în functie de domiciliul sau resedinta persoanei, conform Ministerului Muncii.

"Venitul pentru care se achita contributia de asigurari sociale nu poate fi mai mic decât salariul de baza minim brut pe tara garantat în plata, în vigoare la data încheierii contractului de asigurare, iar cota de contributie potrivit Codului fiscal este de 25% în anul 2020. Plata contributiei se poate face într-o singura transa sau în transe lunare, pâna la 31 august 2021", se mentioneaza în comunicatul Ministerului Muncii.

Demers de înrolare în REVISAL a angajatilor din sistemul public

În aprilie, ministrul de resort, Violeta Alexandru, a anuntat ca începe un demers de înrolare a tuturor angajatilor platiti/angajati de statul român (direct sau sub forma patronatului) în REVISAL.

"Am comunicat Inspectiei Muncii decizia mea de a începe acest proiect ambitios, pe care o sa îl urmaresc, etapa cu etapa. Acum în REVISAL sunt 1,4 milioane de angajati contractuali (prin contract de munca) la entitati "de stat". "De stat"= institutii publice sau entitati private controlate de stat. REVISAL/REGES + ANFP + militarizate ar da 1.700.000. La Ministerul Finantelor este o situatie foarte utila: Posturi ocupate în sectorul bugetar (acolo sunt 1.200.000). Toate aceste date sunt utile, dar trebuie sa avem o singura sursa, interogabila si actualizata

constant cu toate informatiile necesare care sa ne dea imaginea totala a celor care muncesc. Conform ultimului raport de guvernanta corporativa, legislatie partial anulata de Partidul Salvati Detinutii (ca sa pierdem urma acestor entitati) Administratia centrala e proprietara a 225 de întreprinderi care însumeaza 180.000 de angajati, iar administratia locala e proprietara a 1.250 de întreprinderi care însumeaza 100.000 de angajati. Acestora li se adauga peste 135.000 de functionari publici si circa 9.000 de demnitari (7.000 sunt doar primarii si viceprimarii celor aproape 3.300 de localitati)", a anuntat Violeta Alexandru în aprilie.

Potrivit acesteia, în REVISAL/REGES nu se regasesc structurile "militare", Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apararii Nationale, Serviciul de Telecomunicatii Speciale, Serviciul de Paza si Protectie, serviciile secrete.

"Nici persoanele angajate prin contract de management prin si mandat de reprezentare si, personal, nu vad de ce nu ar fi. Ca sa ajung acolo unde mi-am propus, anume ca REVISAL/REGES sa devina Registrul Electronic al Fortei de Munca Angajate (REFORMA) din România si care sa cuprinda si sistemul privat, dar si pe cei platiti, într-o forma sau alta, din bani publici nu va fi usor. Sunt legi de schimbat. Mai este si o schimbare de mentalitate. România nu stie, cu certitudine, cine e angajat si mai ales câte persoane platim din bani publici. Trebuie muncit si pus la punct un unic punct - sursa pentru toate date despre forta de munca din România. M-am decis sa ma apuc de treaba. Și aici", a explicat ministrul Muncii.

Aceasta a adaugat ca toti angajatii din România, toti functionarii, toti demnitarii, toti cei cu contracte de management, toti cei cu mandate de reprezentare indiferent de unde, de cine si cum sunt platiti vor fi în aceasta evidenta.

"Și în baza de date facem o bifa: fonduri publice. Ca sa stim cine e platit din banul public. Cele 4,5 milioane de angajati din privat merita sa stie asta. Începem!", a precizat Violeta Alexandru.